

Förenade målen C-241/91 P och C-242/91 P

Radio Telefis Eireann (RTE) och Independent Television Publications Ltd (ITP) mot Europeiska gemenskapernas kommission

”Konkurrens — Missbruk av dominerande ställning — Upphovsrätt”

Förslag till avgörande av generaladvokat C. Gulmanns föredraget den 1 juni 1994 I - 747
Domstolens dom av den 6 april 1995 I - 808

Sammanfattning av domen

1. *Konkurrens — Dominerande ställning — Begrepp — TV-bolags monopol avseende information om veckovis utkommande programöversikter (EEG-fördraget, art. 86)*
2. *Konkurrens — Dominerande ställning — Upphovsrätt — Veckovis utkommande programöversikter — Utövande av rättigheter — Missbruk — Villkor (EEG-fördraget, art. 86)*

3. *Överklagande — Grunder — Felbedömning av faktiska omständigheter — Otillåtlighet (EEG-fördraget, art. 168a, Stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, art. 51)*
4. *Konkurrens — Dominerande ställning — Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna — Kriterier (EEG-fördraget, art. 86)*
5. *Internationella avtal — Medlemsstaters avtal — Avtal som har ingåtts före EEG-fördraget — Berättigandet av begränsningar av handeln inom gemenskapen — Otillåtlighet — Avtal som har ratificerats av en medlemsstat som redan är bunden av EEG-fördraget — Inverkan på gemenskapens behörighet — Föreligger inte (EEG-fördraget, art. 234 och 236)*
6. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Upphörande av överträdelse — Kommissionens behörighet — Ålägganden som riktas till företag (Rådets förordning nr 17, art. 3)*
7. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Upphörande av överträdelse — Avgifter som företag skall bära — Proportionalitet — Kriterier (Rådets förordning nr 17, art. 3)*
8. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Beslut genom vilket man fastställer en överträdelse — Motivering — Skyldighet — Räckvidd (EEG-fördraget, art. 190)*

1. TV-bolag har en dominerande ställning enligt artikel 86 i fördraget när de på grund av ett faktiskt monopol som de har avseende uppgifter om sina program — som ses av de flesta hushåll i en medlemsstat och flertalet hushåll i de delar av en medlemsstat som gränsar till denna — har möjlighet att i de berörda områdena hindra en verklig konkurrens på marknaden för veckovis utkommande TV-programblad.

2. När ett företag innehar en dominerande ställning som beror på utövning av en

genom nationell rätt bestämd "upphovs-rätt" är detta beteende inte enbart på grund av detta undantaget all bedömning på grundval av artikel 86 i fördraget.

I brist på enhetlighet inom gemenskapen eller tillnärmning av lagstiftningarna omfattas visserligen fastställandet av villkoren och formerna för skydd av en immaterialrättslig rättighet av en nationell rättsregel och exklusiv rätt till återgivning ingår i upphovsmannens företrädesrätt på så sätt att en vägran att utfärda licens — även om det är ett företag i dominerande

ställning som vägrar — inte i sig utgör något missbruk av denna dominerande ställning.

stadga endast stödja sig på grunder som avser brott mot rättsregler medan all bedömning av sakfrågan är utesluten.

Innehavarens utövande av den exklusiva rätten kan emellertid under särskilda omständigheter leda till ett beteende som utgör missbruk. Detta gäller i de fall då ett TV-bolag återoppar en upphovsrätt som följer av nationell lagstiftning för att hindra ett annat företag från att publicera uppgifter veckovis (kanal, datum, tid och rubrik för sändningar), med kommentarer och bilder — som dessa erhållit oberoende av nämnda företag — eftersom detta beteende för det första hindrar uppkomsten av en ny produkt — ett veckovis utkommande TV-programblad som innehåller alla uppgifter om TV-program — som inte erbjuds av berörda bolag och för vilket det finns en potentiell efterfrågan från konsumenternas sida vilket enligt artikel 86 andra stycket b) i fördraget utgör ett missbruk. För det andra är en vägran berättigad varken på grund av TV-sändningsverksamhet eller utgivning av TV-programblad och för det tredje, det förhållandet att de berörda bolagen genom sitt beteende behåller en härledd marknad för sig själva — marknaden för veckovis utkommande TV-programblad — genom att utestänga all konkurrens från denna marknad, eftersom de vägrar andra tillgång till den basinformation som är nödvändig som grundmaterial för att man skall kunna göra ett sådant TV-programblad.

3. Ett överklagande kan enligt artikel 168a i fördraget och artikel 51 i domstolens

4. För att villkoret enligt artikel 86 i fördraget om inverkan på handeln mellan medlemsstaterna skall vara uppfyllt är det inte nödvändigt att det klandrade beteendet faktiskt har påverkat denna handel på ett märkbart sätt. Det är tillräckligt att visa att detta beteende kan ha en sådan verkan. Så är fallet när ett företag utestänger alla potentiella konkurrenter från den geografiska marknad som utgörs av en medlemsstat och en del av en annan medlemsstat och på så sätt ändrar konkurrensstrukturen på denna marknad vilket påverkar det potentiella varuflödet mellan nämnda medlemsstater.

5. Bestämmelserna i en konvention som har ingåtts antingen före fördragets ikraftträdande eller innan en medlemsstat anslöt sig till gemenskapen och på vilken artikel 234 i fördraget är tillämplig kan inte återopparas i relationer inom gemenskapen, om inte tredje länders rättigheter påverkas. När en medlemsstat som redan är bunden av fördraget ratificerar en konvention kan den inte återopparas för att inskränka gemenskapens behörighet enligt fördraget, eftersom fördraget endast kan ändras enligt förfarandet i artikel 236.

6. Tillämpning av artikel 3 i förordning nr 17 skall ske med hänsyn till den fastställda överträdelsens natur och kan innefatta såväl en förpliktelse att företa en viss verksamhet eller utföra en viss prestation som lagstridigt har underlåtitis som ett förbud att fortsätta med vissa verksamheter, förfaranden eller fortsätta med att verka under omständigheter som strider mot fördraget.
7. Inom ramen för tillämpningen av artikel 3 i förordning nr 17 innebär proportionalitetsprincipen att de följder som åläggs företag för att få ett slut på en överträdelse av konkurrensrätten inte får överskrida gränserna för det som är lämpligt och nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet, nämligen återställandet av lagenligheten vad gäller regler som i det enskilda fallet inte har iakttagits.
8. De av kommissionens beslut som har som syfte att fastställa en överträdelse av konkurrensreglerna, meddela förelägganden och ålägga penningböter måste enligt artikel 190 i fördraget obligatoriskt vara motiverade, eftersom det i denna artikel krävs att kommissionen skall ange de grunder som har fått den att fatta ett visst beslut för att göra det möjligt för domstolen och förstainstansrätten att utöva sin kontroll och informera såväl medlemsstaterna som de berörda medborgarna om de villkor enligt vilka den har tillämpat fördraget. Man kan för övrigt inte kräva att kommissionen skall redogöra för alla de faktiska eller rättsliga omständigheter som har behandlats under det administrativa förfarandet.